

Koncernkontoret		
Enheten för informationssäkerhet	Datum: 2012-10-16 Dnr:	
Dokumentförvaltare: Enheten för informationssäkerhet Koncernkontoret		Dokumentets status: Beslutad
Dokumentid: Identitetskontroll - legitimering Dokumentformat: A4	Version: 2.0	Dokumenttyp: Anvisning Dokumentklass: Styrande dokument Ämne: Ledningssystem för informationssäkerhet

ANVISNING

Identitetskontroll - legitimering

Revisionshistorik

Datum	Ver.	Namn	Kommentar
2012-10-16	2.0	Enheten för informationssäkerhet	Reviderad och ersätter "Identitetskontroll av patienter i Region Skåne" (2005) samt "ID-kontroll av utländska medborgare" (2007)

Inledning

Det är av stor vikt att patientuppgifter kan knytas till rätt individ utifrån både ett patientsäkerhets- och patientintegritetsperspektiv. Det är också av stor vikt att personal är unikt identifierad bland annat för att få behörigheter och för att möjliggöra spårbarhet.

Dessa anvisningar gäller för identitetskontroll av såväl patient som personal i Region Skåne.

Legala krav

Patientdatalagen/PDL (SFS 2008:355) och Socialstyrelsens *föreskrifter till lagen om informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården* (SOSFS 2008:14) anger krav på säker identifiering av patient för att kunna garantera trygghet och säkerhet i en patients alla kontakter med olika vårdgivare. SOSFS 2008:14 ålägger dessutom alla vårdgivare att ha rutiner som säkerställer att det är möjligt att föra patientjournal när en patients identitet inte kan fastställas, en patient saknar svenskt personnummer eller en patient har skyddade personuppgifter.

Patientdatalagen ställer också krav på att personal som använder IT-stöden med patientuppgifter ska vara säkert identifierade.

I Socialstyrelsens *allmänna råd om identitetskontroll m m av patienter i hälso- och sjukvården* (SOSFS 1992:2) rekommenderas att hälso- och sjukvården ska ha fastställda och säkra rutiner för identitetskontroll för att minimera säkerhetsrisker som kan uppstå vid enskilda personers medvetna utnyttjande av annans identitet.

I *förordning om provtagning för infektion av HIV* (SFS 2008:363) föreskrivs att patient har rätt att vara anonym i vården för sådan provtagning, förutsättningen är dock att patienten har begärt anonymitet. Rättigheten är alltså inte generell vid HIV-provtagning, men patient bör enligt Socialstyrelsen upplysas om denna möjlighet. Vid ett positivt svar bortfaller anonymitetsskyddet och uppgifterna ska föras in i patientjournalen under fullständigt personnummer och namn.

Avgränsning

Andra föreskrifter eller allmänna råd som Socialstyrelsen kan ha utfärdat/meddelat om identitetskontroll av patient vid specifika företeelser i vården (t ex vid viss provtagning eller för att förhindra förväxlingar) tas inte upp i dessa anvisningar.

Godkända identitetshandlingar

Nedan följer vilka ID-handlingar som är godkända för att styrka identitet för svenska och utländska medborgare.

Svenska medborgare

För svenska medborgare gäller

- ID-kort utfärdat av Skatteverket
- svenskt pass med vinröd pärm
- svenskt nationellt ID-kort
- svenskt körkort
- svenskt SIS-märkt ID-kort utfärdat av t ex en bank, ett företag, en myndighet eller Svensk kassaservice

- svenskt tjänstekort (utan SIS-märke) utfärdat av en statlig myndighet fr o m hösten 2009.

Utländska medborgare

Följande gäller för såväl medborgare i ett EU/EES-land som för medborgare i övriga länder

- ID-kort utfärdat av Skatteverket
- svenskt körkort
- svenskt SIS-märkt ID-kort utfärdat av t ex en bank, ett företag, en myndighet eller Svensk kassaservice
- svenskt tjänstekort (utan SIS-märke) utfärdat av en statlig myndighet fr o m hösten 2009.

För EU/EES-medborgare tillkommer även

- giltigt EU-pass utfärdat av ett EU-land (kännetecknas av att det har vinröd pärm och texten Europeiska unionen - på något språk - på framsidan samt kan ha en symbol för biometri på framsidan, dvs innehåller ett mikrochip med biometrisk information om personen).

Region Skåne godkänner också *främlingspass*, som uppfyller EU:s krav på pass, utfärdat av Migrationsverket. Främlingspass utges till person som inte kan få ett pass i sitt hemland eller i det land där personen har uppehållstillstånd samt om Migrationsverket inte godkänt personens hemlandspass.

Därutöver godkänner även Region Skåne Migrationsverkets *LMA-kort*, som utfärdas till asylsökande. Kortet fyller två funktioner, den ena för att påvisa att personen är asylsökande och den andra för att berättiga till hälsoundersökning, akut sjukvård och tandvård samt receptbelagt läkemedel. LMA-kortet innehåller namn, medborgarskap, foto, i förekommande fall födelsedatum samt ett diarienummer.

Utländsk medborgare med svenskt personnummer men som saknar svensk legitimation

EU-medborgare med uppehållsrätt i Sverige samt icke svensk medborgare eller nordisk medborgare med uppehållstillstånd i Sverige är normalt folkbokförd och kan i allmänhet uppvisa godkänd identitetshandling. Det kan dock förekomma att en icke svensk medborgare som erhållit svenskt personnummer saknar godkänd identitetshandling. Sådan person kan lämpligen hänvisas till **Skatteverkets servicetelefon 0771-567 567** för att erhålla ett personbevis att uppvisa i sina kontakter med Region Skånes verksamheter tillsammans med sitt hemlands- eller främlingspass.

Personer med skyddade personuppgifter eller som på annat sätt är utsatta för hot

Även personer med skyddade personuppgifter eller som på annat sätt är hotade ska också legitimera sig. Själva registreringen av deras identitetsbeteckning i regionens system som hanterar patient- eller personuppgifter i övrigt ska följa reglerna i anvisningar för Skyddade personuppgifter på www.skane.se/informationssakerhet.

Handläggning – ansvar

Verksamhetschef/motsvarande

Verksamhetschef/motsvarande ska med stöd av dessa anvisningar se till att det finns dokumenterade rutiner för att genomföra och registrera identitetskontroll av patienter samt personal.

Hälso- och sjukvårdspersonal

Hälso- och sjukvårdspersonal ska iaktta nedanstående rutiner:

Kontroll av patients identitet - legitimering

Om patienten inte redan är känd ska identitetskontroll ske genom att vederbörande får legitimera sig. Sådan legitimering bör ske vid varje enskilt moment av vårdprocessen. ID-kontroll ska alltid göras vid påsättande av ID-band. För hantering av ID-band se generella rekommendationer på www.vardhandboken.se.

Vid vård av barn ska den vuxne som fört barnet till vårdenheten kunna legitimera sig. Om den vuxne inte är barnets vårdnadshavare måste denne också kunna göra troligt att han eller hon har vårdnadshavarens uppdrag att ansvara för barnet. I akuta situationer måste barnet självfallet beredas vård även utan vårdnadshavarens medgivande.

Ovanstående innebär dock inte att patienten måste kunna legitimera sig för att överhuvudtaget få vård, se nedan om information som ges till patienter som inte vill legitimera sig. Vid vissa typer av medicinska ingrepp, som t ex *sterilisering*, finns det formella krav som måste uppfyllas, t ex att patienten är svensk medborgare eller bosatt i Sverige. I sådana undantagsfall måste man säkert veta vem det är som är föremål för ingreppet för att det ska kunna utföras. Detsamma gäller även vid utfärdande av *vårdintyg* eller *intyg som patienten ska använda i något rättsligt sammanhang*.¹

Skulle emellertid patient som är utländsk medborgare och som saknar godkänd ID-handling vilja begära intyg om sin vård i Region Skåne kan intyget utfärdas under reservnummeridentitet. Det är upp till patienten att sedan kunna styrka sin identitet när denne vill åberopa intyget gentemot en myndighet. Om sådan patient åberopar intyg gäller även bestämmelsen i 17 kap. 2 § utlänningslagen (SFS 2005:716) om

- skyldighet för hälso- och sjukvårdsmyndighet att, om en utlänning åberopar ett intyg om sin psykiska eller fysiska hälsa, på begäran av den myndighet eller domstol som handlägger ett ärende enligt utlänningslagen, lämna upplysningar som behövs för att bedöma uppgifterna i intyget.

Registrering av kontrollerad identitet

Identitetskontroll ska registreras/dokumenteras i PASiS eller på väl synlig plats i patientjournal eller i annat lämpligt vårddokumentationssystem och görs vid ankomst till vårdenheten samt i mötet mellan den behandlande hälso- och sjukvårdspersonalen och patienten.

Om patienten inte legitimerat sig ska framgå av patientjournalen om patientens identitet är styrkt på annat sätt än genom identitetshandling eller om man är osäker om identiteten.

¹ Se Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 1992:2

Är patienten utländsk medborgare med svenskt personnummer men saknar svensk legitimation och har med sig personbevis och pass enligt ovan görs kontrollen genom jämförelse mellan pass och personbevis så att födelsedatum och namn överensstämmer. Passets nummer registreras i patientjournalen och i PASiS på fritextrad i bilden 'Besöksregistrering'.

För asylsökande patient som saknar pass är som nämnts ovan LMA-kortet godkänt som legitimation i regionen. LMA-kortets diarienummer registreras i patientjournalen och i PASiS på fritextrad i bilden 'Besöksregistrering'.

Information till patient som inte legitimerar sig

Om patient vägrar eller inte kan styrka sin identitet ska patienten upplysas om

- varför vården begär att patienten ska uppvisa ID-handling (medicinsk säkerhet, skydd för patientens integritet, förebyggande av bedrägerier mm)
- att en anteckning om legitimationsvägran eller att det inte går att styrka identitet kommer att ske
- att vissa behandlingar inte får företas, såsom t.ex. sterilisering, vidare får inte utfärdas vårdintyg eller annat intyg som ska användas i rättsligt sammanhang
- att reservnummer kommer att tilldelas och att journalföring kommer att ske med detta reservnummer

Hantering vid upptäckt missbruk av annan patients identitet

Om det vid kontroll upptäcks att patienten visar en falsk ID-handling kan beroende på omständigheterna i det enskilda fallet polisanmälan göras. Observera att patient i behov av vård alltid har rätt att få sådan. Vid behov kontakta jurist eller företrädare för PUO-organisationen.

Befarat/upptäckt missbruk ska dokumenteras i patientjournalen som nu kan innehålla felaktiga uppgifter samt anmälas till förvaltningens PASiS-ansvarig.

För borttagning av falska uppgifter i patientjournal eller annat vårddokumentationssystem gäller reglerna i *Rättelse och förstöring av uppgifter i patientjournal* på www.skane.se/informationssakerhet.

Personaladministrativa handläggare, katalogadministratörer

Ska iaktta följande rutiner för personal:

Persons identitet ska vara säkerställd vid nyanställning, vid registrering i Skånekatalogen och vid utlämnande av RS-kort. Om den som ska nyanställas inte är folkbokförd ska han/hon dessutom kunna uppvisa ett personbevis från Skatteverket om erhållet samordningsnummer innan registrering får ske i HR-systemet eller Skånekatalogen.

Samtliga anställda i Region Skåne får efter anställning en nationellt unik identitet (HSAid) som är avsedd att användas för personal som medverkar i hälso- och sjukvården. Denna identitet kan med fördel användas som generell identitet i alla IT-stöd. HSAid fastställs och tilldelas i Region Skåne genom HSA/Skånekatalogen.

Om person med samordningsnummer anställs i Region Skåne kan vederbörandes samordningsnummer hanteras i regionens personalsystem.

Termer, begrepp och definitioner

<i>EU/EES</i>	Europeiska unionen/Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
<i>LMA</i>	Lagen om mottagande av asylsökande
<i>PUO</i>	Personuppgiftsombud med tillhörande organisation, se www.skane.se/informationssakerhet
<i>RS-kort</i>	Elektroniskt ID-kort utfärdat av Region Skåne
<i>Samordningsnummer</i>	Samordningsnummer är en enhetlig beteckning för fysisk person som inte är eller har varit folkbokförd i Sverige. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och andra verksamhetsområden i Sverige ska ha ett gemensamt begrepp även för personer som inte är folkbokförda. Tilldelade samordningsnummer finns i ett referensregister som Skatteverket har tillgång till. Om personen senare blir registrerad som folkbokförd ersätts samordningsnumret av ett personnummer.
<i>SIS</i>	Swedish Standards Institute, är en medlemsbaserad, ideell förening som är specialiserad på nationella och internationella standarder.
<i>Vårdenhet</i>	Organisatorisk enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård och definieras av det område som en verksamhetschef ansvarar för. Exempel: Vårdcentral, klinik, privat läkarmottagning
<i>Vårdgivare</i>	Statlig myndighet, landsting och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvårdsverksamhet som myndigheten, landstinget eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet (privat vårdgivare)